Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/MgD/033/25
Názov predmetu	Participácia vo verejnej správe
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. Martin Daško, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienkou absolvovania kurzu je plnenie priebežných zadaní, povinná fyzická účasť na prednáškach. Keďže predmet je viac orientovaný seminárnou formou, účasť je povinná. Na každej prednáške sa budú preberať špecifické prípady z praxe, pre ktorých analýzu je potrebné byť na hodine. Neúčasť na prednáškach sa rovná dodatočnému zadaniu za každú neúčasť, ktoré musí byť schválené vyučujúcim. Absolvovanie predmetu pozostáva z plnenia priebežných semestrálnych zadaní a prezentácie semestrálneho individuálneho zadania, ktoré je podmienkou pre absolvovanie predmetu. Potrebné je splnenie všetkých parciálnych povinností a jedno semestrálne zadanie.
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent/ študentka absolvovať semestrálne zadanie.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

Študenti absolvovaním predmetu získava nasledovné vedomosti, zručnosti a kompetencie:
Vedomosti:
Študenti získavajú vedomosti v analýze participatívnych procesov vo verejnej správe. Vedia pochopiť kľúčové fázy procesu participácie, zapojenia decision a policy makers a vedia hodnotiť na základe argumentov kvalitu verejných politík. Vedia nastaviť kritériá pre hodnotenie rôznych druhov praktických návrhov riešení na miestnej, regionálnej, národnej či nadnárodnej úrovni s orientáciou na kvalitu participatívnych procesov. Predmet rozvíja vedomosti o komplexnosti participácie vo verejnej správe a študenti vedia odborne analyzovať politiky od definovania problému až po dopady verejných politík. Taktiež predmet rozvíja vedomosti v aplikácii rôznych moderných participatívnych modelov na reálnu prax vo verejnej správe na Slovensku.
Zručnosti:
Semestrálne zadania vedú k samostatnosti a rozvoju aj skupinových zručností, koordinácii a diskusii protinázorov, odborne vedia študenti argumentovať a hodnotiť participáciu vo verejnej správe komplexne, nie len z teoretického hľadiska. Sú samostatne schopní navrhovať reálne riešenia pre fungovanie akejkoľvek verejnej politiky s orientáciou na dôležitosť participácie širokého spektra aktérov, vedia vysvetliť rôznymi spôsobmi, ako sú verejné politiky náročné a vedia pochopiť podstatu, na čo sa treba v procesoch ich tvorby pomocou participácie zamerať. Predmet taktiež rozvíja schopnosti kriticky pristupovať k na prvý pohľad dobrým riešeniam a vedia odborne hodnotiť verejné politiky ako v procese

kreovania problémov, tak aj počas implementácie do praxe a pri ich komplexnom vyhodnocovaní. Sami vedia argumentačne vysvetliť, aké prvky participácie vo verejnej správe sú kvalitné a ktoré naopak nedostačujúce pre ich kvalitné fungovanie.
Profesijné kompetencie:
Študenti sú pripravení na analytické pozície vo verejnej správe, sú schopní pracovať samostatne aj skupinovo, vedia kriticky pristupovať k analýze participatívnych procesov vo verejnej správe, samostatne vedia čítať a vypracovať analytické dokumenty, rozvíja sa ich schopnosť navrhovať vlastné riešenia na základe dát a expertízy. Predmet celkovo vedie k argumentačným schopnostiam a samostatnému originálnemu spôsobu analýzy participácie verejných politík, ktoré vedia uplatniť študenti aj neskôr v pracovných pozíciách vo výkone verejných funkcií.
Prenositeľné kompetencie:
K ostatným zručnostiam a kompetenciám patria hlavne komunikačné kompetencie, analyzovanie a riešenie participácie s vlastnými návrhmi na základe reálnych dát, predmet podporuje kultivovaný prejav, pružnosť v myslení, schopnosti vedieť pracovať aj pod stresom a v zložitých situáciách, vedia pracovať ako individuálne, tak aj skupinovo, podporuje sa ich kreativita a sebarealizácia a vlastná priebojnosť.

Stručná osnova predmetu

1. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie verejnej participácie
2. Participatívne mechanizmy vo verejnej správe (Kto? Čo? Kedy? Ako?)
3. Mozaikový governance vo verejnej správe (bottom-up prístupy)
4. Inštitucionálna participácia vo verejnej správe (top-down prístupy)
5. Participácia a ústredné orgány štátnej správy
6. Participácia a územná samospráva
7. Neziskový sektor a participácia
8. Miera účasti na rôznych formách participácie vo verejnej správe na Slovensku
9. Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 1 --> participatívne prípadové štúdie
10. Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 2 --> participatívne prípadové štúdie
11. Feedback + komplexné hodnotenie semestrálnych zadaní
12. Rekapitulácia kurzu

Sylabus predmetu

OSNOVY PREDNÁŠOK:

Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie verejnej participácie

Cieľom prednášky je pochopiť základné pojmy a fungovanie princípov verejnej participácie. Prednáška rozoberá princípy, ciele, prekážky, výhody a nevýhody participácie, taktiež metódy a hodnotenie verejnej participácie. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie projektov verejnej participácie. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Participatívne mechanizmy vo verejnej správe (Kto? Čo? Kedy? Ako?)

Cieľom prednášky je pochopiť teoretické koncepty participácie, kto je za participáciu zodpovedný a aké sú kompetencie aktérov, aké sú výstupy participatívnych procesov, ako sa delia jednotlivé fázy a etapy a ako sa participácia ako taká vyhodnocuje/ evaluuje. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.

Prioritná literatúra:
BELANOVÁ, M., NEDOROŠČÍK, P., VESELOVSKÝ, J. Participatívne mechanizmy. Kto, čo, kedy, ako? Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Ako merať kvalitu participatívnych procesov? (Plichtová, Šestáková, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Mozaikový governance vo verejnej správe (bottom-up prístupy)

Prednáška pojednáva o tzv. mozaikovom governance, ktorý sa uplatňuje hlavne v environmentálnych politikách v kooperácii širokého spektra aktérov, ktorí sa podieľajú na tvorbe verejných politík. Podstatnou podmienkou je zapojenie občianskeho sektora. Prednáška zobrazuje viaceré praktické príklady, ako fungujú tzv. bottom-up prístupy v participácii. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
DAŠKO, M. Analýza kvality lokálneho environmentálneho governance z pohľadu užívateľov verejných služieb a zamestnancov lokálnej samosprávy. Trnava: UCM v Trnave, 2021.
+ Verejná politika (Daško, Malíková, 2018).

Inštitucionálna participácia vo verejnej správe (top-down prístupy)

Prednáška rozoberá tzv. top-down prístupy v participácii aktérov verejných politík. Participácia je prezentovaná v prepojení na fungovanie moderného multilevel-governance spôsobu vládnutia. Na príkladoch z praxe sa diskutuje o kooperácii inštitucionálnych aktérov v tvorbe verejných politík, akým spôsobom verejné/ štátne inštitúcie podporujú participáciu, ako prebieha inštitucionálna participácia medzi EÚ a členskými štátmi. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.
DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.
MALÍKOVÁ, Ľ. – JACKO, T. (a kol.). New Public Management a Slovensko: podoby a aplikácia princípov. Bratislava: Vydavateľstvo UK v BA, 2013.

Participácia a ústredné orgány štátnej správy

Prednáška pojednáva o podpore participácie a rôznych foriem zapájaní verejnosti do tvorby verejných politík od ústredných orgánov štátnej správy. Prednáška rozoberá rôzne možnosti, ako štát môže, resp. priamo v praxi zapája a motivuje verejnosť, aby participovala. Cez viaceré príklady z praxe je cieľom pochopiť dôležitosť kooperácie štátnych orgánov s neverejným sektorom. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.
DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.
+ Choreografie zmeny v ozvenách reality alebo kam kráčaš Slovensko? (Gindlová, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020), Participatívne procesy v praxi: čítanka participatívnej tvorby verejných politík (Klimovský, 2020).

Participácia a územná samospráva

Prednáška rozoberá rôzne moderné možnosti lokálnych a regionálnych samospráv, akými nástrojmi a spôsobmi podporujú a rozvíjajú participáciu s obyvateľmi. Na rôznych príkladoch prednáška ukazuje možnosti, limity, výhody a nevýhody jednotlivých foriem participácie. Prednáška je spojená so seminárnym

cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
KLIMOVSKÝ, D. Participatívne procesy v praxi. Čítanka participatívnej tvorby verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Participácia obcí pri rozvoji územných klastrov (Polák, 2020), Slovník participácie (Plichtová, Šestáková a kol., 2020).

Neziskový sektor a participácia

Cieľom prednášky je pochopiť participatívne procesy a ich prínosy cez aktivizmus zo strany neziskového sektora, ktorý v mnohých prípadoch nahrádza neefektívny verejný sektor pri tvorbe verejných politík. Cez rôzne príklady budovania verejných priestranstiev, opadového hospodárstva, dopravy a pod. sa diskutuje o prínosoch participácie a o limitoch, ktoré sprevádzajú aktérov z neziskového sektora. Prednáška je spojená so seminárnym cvičením k danej téme.
Prioritná literatúra:
RADVÁKOVÁ, M., DOLEŽALOVÁ, I. Od obyvateľa k občanovi – atlas inšpirácií alebo ako začať budovať komunitu (2. vydanie). ÚSV SR pre ROS, 2020.
+ Participácia a plánovanie verejných priestranstiev (Prachárová, 2020), Doprava, mesto a ľudia – participácia v plánovaní udržateľnej mobility (Sitányiová, Štulajterová, 2020), Participácia a odpadové hospodárstvo (Moňok, Beznáková, 2020).

Miera účasti na rôznych formách participácie vo verejnej správe na Slovensku

Prednáška je vedená seminárnou formou, kde študenti preukazujú nadobudnuté teoreticko-praktické vedomosti zo semestra. Na rôznych (nimi vybraných) príkladoch pozitívnej praxe participatívnych procesov sa diskutuje o limitoch, výhodách a podnetoch do budúcnosti pre skvalitnenie participácie verejnosti na tvorbe verejných politík. Celá prednáška je vedená formou seminára.

Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 1 --> participatívne prípadové štúdie
Hodnotenie 1. semestrálnych skupinových participatívnych zadaní.

Participatívna tvorba verejných politík vo verejnej správe 2 --> participatívne prípadové štúdie
Hodnotenie 2. semestrálnych skupinových participatívnych zadaní.

Feedback + komplexné hodnotenie semestrálnych zadaní
Rekapitulácia kurzu a diskusia k hodnoteniu semestrálnych zadaní.

Odporúčaná literatúra

BELANOVÁ, M., NEDOROŠČÍK, P., VESELOVSKÝ, J. Participatívne mechanizmy. Kto, čo, kedy, ako? Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

BEBLAVÝ, M. (ed.). Manuál pre tvorbu verejnej politiky. Bratislava: SGI, 2002.

DAŠKO, M. Analýza kvality lokálneho environmentálneho governance z pohľadu užívateľov verejných služieb a zamestnancov lokálnej samosprávy. Trnava: UCM v Trnave, 2021.
DAŠKO, M. – MALÍKOVÁ Ľ. Verejná politika. Bratislava: IRIS – Vydavateľstvo a tlač s. r. o., 2018.
KLIMOVSKÝ, D. Participatívne procesy v praxi. Čítanka participatívnej tvorby verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

MALÍKOVÁ, Ľ. – JACKO, T. (a kol.). New Public Management a Slovensko: podoby a aplikácia princípov.

Bratislava: Vydavateľstvo UK v BA, 2013.
PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Analytický rámec pre plánovanie a hodnotenie projektov verejnej participácie. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2020.

PLICHTOVÁ, J., ŠESTÁKOVÁ, A. Spôsoby a miera participácie verejnosti na tvorbe verejných politík. Bratislava: ÚSV SR pre ROS, 2019.

RADVÁKOVÁ, M., DOLEŽALOVÁ, I. Od obyvateľa k občanovi – atlas inšpirácií alebo ako začať budovať komunitu (2. vydanie). ÚSV SR pre ROS, 2020.

+ vybrané články k jednotlivým zadaniam (ÚSV ROS atď.).

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický

Poznámky

Predmet predstavuje kombináciu prednášok a seminárov. Komplexne cez teoretické modely a semestrálne zadania učí študentov rozumieť dôležitosti participácie vo verejnej správe pri tvorbe konkrétnych verejných politík na miestnej, regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni. Semestrálne zadania sú individuálne alebo skupinové, písomné alebo powerpointové. Semestrálne práce za dodatočnú neúčasť na prezenčnej forme štúdia študenti plnia na týždennej báze, pričom schválená kvalita zadaní od vyučujúceho je základnou podmienkou pre pripustenie k záverečnej písomnej skúške.